

Vipuvoimaa EU:lta **Itä-Suomeen**

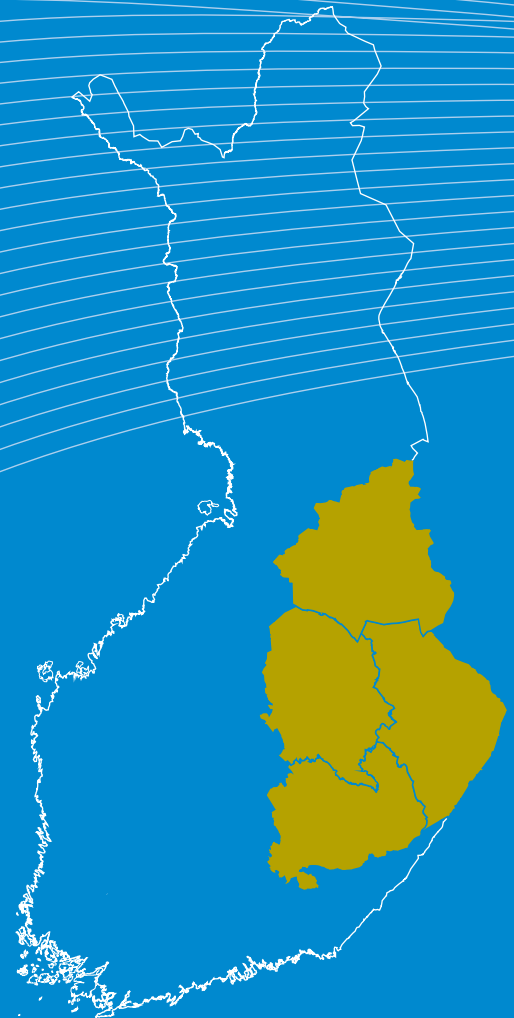
Rakennerahastokausi 2007–2013

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Sisältö

- 3 Euroopan unioni osallistuu Suomen alueiden kehittämiseen
- 4 Alueellinen kilpailukyky ja työllisyys-tavoite
- 5 Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelman toteutusalue
- 6 Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelman tavoitteet
- 8 Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelman toimintalinjat
- 10 Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelman rahoitus
- 12 EU-tuen hakeminen
- 13 Mistä muualta voi saada tukea kehittämishankkeisiin?
- 14 Minulla on hankeidea, miten toimin saadakseni tukea EU:n rakennerahastosta?

Euroopan unioni osallistuu Suomen alueiden kehittämiseen

Suomen kehittäminen on suomalaisten yhteinen asia. On kaikkien etu, että parhaat Suomen kehittämisideat eivät jää vain idean tasolle, vaan että ne myös toteutetaan – omin avuin tai muiden avustuksella. Euroopan unionin (EU) tuella ideoista voidaan tehdä totta.

EU-raha antaa vipuvoimaa, jonka avulla suomalaisten ideat voidaan muuttaa käytännön kehittämishankkeiksi. Tavoitteena on Suomi, jossa on työtä, osaavia ihmisiä, otollinen ilmapiiri uusille ideoille ja menestyvät yritykset sekä hyvä ympäristö asua, elää ja tehdä työtä.

EU rahoittaa hankkeita rakennerahastoista, joita ovat Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR) sekä Euroopan sosiaalirahasto (ESR). EU:n rakennerahastot on tarkoitettu pienentämään eurooppalaisten alueiden rakennemuutoksista syntyneitä eroja ja niiden tuella on tarkoitus kehittää koko Suomea; suomalaisia ihmisiä, yrityksiä ja paikkakuntia.

Tavoitteena

alueellinen kilpailukyky ja työllisyys

Euroopan unionin rakennerahastojen ohjelmakauden 2007–2013 strategiset painopisteet Suomessa ovat yritystoiminnan edistäminen, innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen ja osaamisrakenteiden vahvistaminen, osaaminen, työvoima, työllisyys ja yrittäjyys sekä alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen. Euroopan alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -tavoitetta toteutetaan EAKR- ja ESR-ohjelmilla. Rahoitusta on varattu erikseen jokaiselle vuodelle.

Suomessa toteutetaan viittä alueellista EAKR-ohjelmaa. Etelä-Suomi, Itä-Suomi, Länsi-Suomi, Pohjois-Suomi sekä Ahvenanmaa toteuttavat kukin omaa ohjelmaansa.

Manner-Suomen ESR-ohjelmassa on valtakunnallinen osio ja neljä alueellista osiota. Lisätietoja ESR:n toiminnasta saa erillisestä ESR:n ohjelmaesitteestä sekä internetistä osoitteesta www.rakennerahastot.fi

Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelman toteutusalue

Itä-Suomen ohjelma kattaa Etelä-Savon, Kainuun, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakunnat. Itä-Suomen ohjelma-alueen väkiluku vuonna 2006 oli 664 000 asukasta.

Kaikki suomalaisesta kivistä

Tiesitkö, että Suomen kallioperä on 3500 miljoonaa vuotta vanha tai että Kaavilla tuotetaan timantteja? Entä tiesitkö, että Suomi on maailman vuolukiviteollisuuden johtomaa? Että Lapin suurin kultahippu painaa 397 grammaa? Kaikesta tästä kertoo Juuassa sijaitseva Geotietokeskus.

Geologian tutkimuskeskus (GTK) sai EAKR-rahoitusta luodakseen Suomen Kivikeskuksessa sijaitsevan kivialan oppimisympäristön Geotietokeskuksen. Suomen Kivikeskus on

osaamiskeskittymä, jonka tehtävänä on suomalaisen luonnonkiven tunnettuuden lisääminen, toimialan kilpailukyvyn parantaminen ja uuden yritystoiminnan synnyttäminen. Geotietokeskus puolestaan tutustuttaa kävijät kiveen sen syntyhistoriasta nykyaikaiseen kiviteknologiaan, aina jätekiven uusiokäyttöön asti.

Projektissa mukana ollut Kivikeskuksen toimitusjohtaja Ilkka Nykänen kertoo, että yhteistyö GTK:n ja muiden toimijoiden kanssa oli projektille ensiarvoisen tärkeää. ”Kukaan

ei olisi pystynyt luomaan tällaista keskusta yksin”, Nykänen sanoo. ”GTK:lla oli tieteellinen osaaminen ja meillä näkemys, mitä yleisö voisi keskukselta haluta.” Nykänen kertoo, että projekti on mennyt nappiin. Vuonna 2003 avatussa keskuksessa on käynyt tähän mennessä lähes 80 000 vierailijaa. Kivikeskuksella on myös laajaa kansainvälistä yhteistyötä. ”Kyllä tämä on avannut minulle aivan uuden maailman”, sanoo Nykänen.

Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelman tavoitteet

Visionsa mukaan tulevaisuuden Itä-Suomi on maailmanlaajuisesti kilpailukykyinen osaamisen, yrittämisen ja elämisen ympäristö, jolle Venäjän läheisyys on vahvuus. Ohjelman keskeisenä tavoitteena on parantaa maakuntien omien vahvuuksien pohjalta Itä-Suomen vetovoimaisuutta kansainvälisesti ja kansallisesti sekä vähentää syrjäisestä sijainnista ja harvasta asutuksesta aiheutuvia haittoja.

EU myöntää osarahoitusta Itä-Suomessa toteutettaviin hankkeisiin, joiden avulla voidaan lisätä alueen vetovoimaisuutta, edistää innovaatioiden luomista tai luoda lisää yrittäjyyttä ja työpaikkoja. EAKR:n Itä-Suomen toimenpideohjelma on osa Suomen rakennerahastostrategiaa ja sen alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -tavoitetta.

Suomessa alueellinen kilpailukyky edellyttää, että maakunnat tunnistavat kilpailukyönsä eri osatekijöiden merkityksen ja löytävät omat vahvuutensa ja menestystekijänsä. Jotta alueille pystytään jatkossakin vastaamaan kiristyvään kilpailuun ja rakenteellisiin muutoksiin, täytyy paikalliset kilpailukyöyn avainelementit säilyttää ja niitä kehittää.

Itä-Suomen toimenpideohjelmassa toteutettaville hankkeille on asetettu seuraavat päätavoitteet:

- 13 230 uutta työpaikkaa
joista naistyöpaikkojen osuus on 5 210
- 2 020 uutta yritystä, joista naisyritysten osuus on 710
- 800 uutta tuotekehitystyöpaikkaa

EAKR-toimenpideohjelmalle on määritelty mitattavat ydinindikaattorit. Ohjelman tuloksia ja vaikuttavuutta arvioidaan sekä ohjelman aikana että jälkikäteen.

Itä-Suomen hankkeiden
tavoitteena on luoda 13 230
uutta työpaikkaa ja 2 020
uutta yritystä.

Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelman toimintalinjat

Itä-Suomessa tuettava toiminta jakaantuu neljään toimintalinjaan, jotka ovat yhteneväiset kansallisen rakennerahastostrategian painopisteiden kanssa. Ohjelman tavoitteet pyritään saavuttamaan toimintalinjan toteutumista edistävin investointi- ja kehittämishankkein. Osa tuesta varataan ohjelman hallinointiin.

Toimintalinja 1: Yritystoiminnan edistäminen

Toimintalinjan toimenpiteet kohdistuvat suoraan yrityksiin. Tavoitteena on tukea yritysten mahdollisuuksia hyödyntää ja tuotteistaa innovaatioita sekä ottaa käyttöön uutta ympäristöteknologiaa. Huomiota kiinnitetään erityisesti pk-yritysten kehittämiseen ja naisryrittäjyyden edistämiseen.

Toimintalinjasta rahoitettavia hankkeita voi olla esimerkiksi uusien yritysten perustaminen, pk-yritysten kasvua edistävät kehittämishankkeet, naisryrittäjyyttä edistävät hankkeet, pk-yritysten verkostoituminen, luovien toimialojen yritysten kehittäminen, innovaatioiden tuotteistaminen ja kaupallistaminen, omistajanvaihdokset ja sen jälkeiset kehittämistoimenpiteet sekä yritysten ekotehokkuuden ja ympäristötietoisuuden lisääminen.

Tuen saajia voivat olla:

- uudet tai toiminnan alkuvaiheessa olevat pk-yritykset
- kasvukykyiset ja aktiivisesti toimintaansa kehittävät pk-yritykset
- toiminnan murrosvaiheessa olevat yritykset (mm. sukupolvenvaihdostilanteessa)
- suuret yritykset silloin, kun ne ovat osa hanketta, joka kohdistuu teknologian siirtoon tai verkottumiseen pk-yritysten kanssa

Toimintalinja 2: Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen

Toimintalinjassa 2 edistetään toimintaa, joka liittyy osaamiseen ja innovaatioihin vahvistamalla niihin liittyviä rakenteita ja osaamiskeskittymiä.

Toimintalinjasta rahoitettavia hankkeita voivat olla esimerkiksi innovaatiotoimijoiden sekä pk-yritysten yhteistyön ja verkostoitumisen tukeminen, innovaatiopalveluiden saatavuuden ja tehokkuuden parantaminen, yrityshautomoiden kehittäminen, alueiden erikoisosaamisen kehittäminen, t&k-toimintaa tukevien toimintojen kehittäminen, sähköisten neuvonta- ja asiakaspalvelujärjestelmien kehittäminen sekä soveltavan tutkimuksen hyväksikäyttö.

Tuen saajia voivat olla esimerkiksi:

- tutkimus- ja kehittämisorganisaatiot
- yliopistot, ammattikorkeakoulut ja ammatilliset oppilaitokset
- teknologia-, innovaatio- ja osaamiskeskukset
- kunnat ja kuntayhtymät, yhdistykset
- yrityksiä palvelevat organisaatiot ja kehittämissyhtiöt sekä osaamiskeskittymät ja -verkostot

Toimintalinja 3: Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen

Toimintalinjassa 3 parannetaan Itä-Suomen saavutettavuutta sekä alueen vetovoimaisuutta elin- ja yritys ympäristönä. Tuettavalla toiminnalla vahvistetaan alueen vetovoimaisuutta, ehkäistään ympäristöriskejä ja -haittoja sekä parannetaan alueiden saavutettavuutta.

Toimintalinjasta rahoitettavia hankkeita ovat esimerkiksi kilpailukykyisten toimintaympäristöjen kehittäminen, liikenteellisen ja palvelullisen saavutettavuuden parantamiseksi tehtävät suunnitelmat, ympäristöteknologian hyödyntäminen sekä ympäristöriskien hallinta. Myös vesistöjen suojelu sekä ekotehokkuuden kehittämistä edistävät suunnitteluhankkeet, alueellisen tasapainon edellyttämä uuden teknologian käyttöönotto, luonto- ja kulttuurimatkojen edellytysten kehittäminen, kulttuuriperintökohteiden vaaliminen ja kunnostaminen sekä kaupunkien ja maaseudun vuorovaikutuksen lisääminen kuuluvat tähän toimintalinjaan.

Tuen saajia voivat olla:

- kunnat ja kuntayhtymät
- kehittämisorganisaatiot
- osuuskunnat, säätiöt ja yhdistykset

Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelman rahoitus

Itä-Suomen EAKR-ohjelman julkinen kokonaisrahoitus on 731 miljoonaa euroa. Tästä EU:n osuus on 366 miljoonaa euroa ja kansallinen valtion ja kuntien rahoitus 365 miljoonaa euroa. Lisäksi yksityisten yritysten ja muiden organisaatioiden rahoitusta odotetaan toteutuvan noin 787 miljoonan euron arvosta.

Toimintalinja	EAKR:n rahoitus	Kansallinen julkinen rahoitus	Yksityinen rahoitus	Yhteensä	
1: Yritystoiminnan edistäminen	156.3	156.4	744.8	1,057.4	Milj. €
2: Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen	131.3	131.3	40.7	303.3	Milj. €
3: Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen	63.4	63.4	2.2	129.0	Milj. €
Tekninen tuki	14.6	14.6		29.2	Milj. €
Yhteensä*	365.6	365.6	787.7	1,518.9	Milj. €

*) Pyörityseroista johtuen TL-kohtaiset luvut eivät summaudu tasan.

Paperi- ja selluteollisuuden prosessit tehokkaiksi

Wetend Technologies Ltd on kansainvälinen yritys, jonka asiakkaat toimivat paperi- ja selluteollisuudessa. Maailmanlaajuisesti agenttiansa ja edustajiensa avulla toimivan Wetendin pääkonttori sekä tutkimus- ja tuotekehitystoiminnat ovat Savonlinnassa.

Wetendin kehitystyön tuloksena on syntynyt tuotteita paperi- ja selluteollisuudessa käytettävien lisäaineiden sekoittamiseen ja hoitoon. Yhtiön ratkaisujen avulla asiakkaiden prosessit ja toiminta tehostuvat sekä tuotetun paperin laatu paranee.

”Tuotekehityksessä nojaamme vahvasti Lappeenrannan teknillisen yliopiston osaamiseen. Yhteistyömme tuloksena yliopisto on perustanut Savonlinnaan FiberLaboratory-tutkimusyksikön”, kertoo Wetendin toimitusjohtaja **Jouni Matula**. Wetend on oiva esimerkki jatkuvasti kehittyvästä osaamiskeskittymästä, joka vahvan verkostonsa ansiosta menestyy myös maailmalla.

Wetend on saanut EAKR-tukea toimintansa kehittämiseen ja kansainvälistymiseen TE-keskukselta, Tekes on tukenut tuotekehitystä.

Itä-Suomen EAKR-ohjelman
kokonaisrahoitusten
suuruudeksi arvioidaan yli
1 500 miljoonaa euroa.

EU-tuen hakeminen

Kuka voi hakea?

Euroopan unionin rakennerahastosta voivat hakea lisärahoitusta hankkeisiinsa yritykset, oppilaitokset, tutkimuslaitokset, kunnat, seutukunnat ja muut oikeuskelpoiset yhteisöt tai niiden yhdistelmät.

Mitä muuta edellytetään?

EU:n myöntämä rahoitus on osarahoitusta – siis vipuvoimaa kehittämistoimiin. EU-tuen saaminen edellyttää, että kehittämishankkeella on EU:n lisäksi muita julkisia tai yksityisiä rahoittajia. Lähes poikkeuksetta kehittämishankkeilla on oltava alueen kuntien rahoitusta. Vain yrityskohtaisilta hankkeilta ei edellytetä kuntarahaa.

Ketkä myöntävät ja päättävät?

Ohjelman mukaista rahoitusta maakunnissa myöntävät työvoima- ja elinkeinokeskukset (TE-keskukset), lääninhallitukset, maakuntien liitot, ympäristökeskukset ja tiepiirit, jotka ilmoittavat rahoituksen hakumenettelyistä ja -ajoista omilla Internet-sivuillaan ja mediassa. Osana rahoituspäätösten valmistelua ja toimien yhteensovittamista kehittämishankkeet käsitellään joko maakunnan yhteistyöryhmässä (MYR) tai sen sihteeristössä.

EAKR-ohjelman rahoituksen kohdentumisesta eri rahoittajaviranomaisille sekä rahoitettavan toiminnan painotuksista päätetään maakunnan yhteistyöryhmässä, joka toimii jokaisessa maakunnassa. MYR koordinoi ja sovittaa yhteen niin EU-ohjelmien kuin kansallistenkin kehittämistoimien toteutusta. MYR:n työhön osallistuvat monet maakunnan toimijat: maakunnan liitto ja sen jäsenkunnat, valtion viranomaiset ja organisaatiot sekä keskeiset työmarkkina- ja elinkeinojärjestöt.

Aluekehitysviranomaisina toimivilla maakuntien liitoilla on tärkeä rooli alueiden kehittämisessä. Ne laativat yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa alueelleen pitkän aikavälin maakuntasuunnitelmat ja maakuntaohjelmat sekä vuosittain maakuntaohjelmien toteuttamissuunnitelmat. Nämä maakunnalliset strategiat ja ohjelmat ohjaavat eri kehittämisvälineiden, muun muassa EU:n rakennerahasto-ohjelmien rahoituksen, suuntaamista.

Lisätietoa löytyy internet-osoitteesta www.rakennerahastot.fi

Mistä muualta voi saada tukea kehittämishankkeisiin?

Suomen alueita kehitetään EU-rakennerahastojen lisäksi myös muun muassa Euroopan maaseuturahaston, Euroopan kalatalousrahaston sekä erilaisten kansallisten ohjelmien avulla.

Maaseudun kehittämistoimet rahoitetaan lähtökohtaisesti vuosille 2007–2013 laaditun Manner-Suomen maaseudun kehittämishankkeen kautta.

EU-ohjelmien ohella myös kansallisten ohjelmien tavoitteena on vähentää alueiden välisiä eroja ja parantaa väestön elinoloja sekä edistää alueiden tasapainoista kehittämistä. Näitä kansallisia ohjelmia ovat muun muassa aluekeskusohjelma, osaamiskeskusohjelma, maaseutupoliittinen kokonaisuohjelma ja saaristo-ohjelma. Myös kansalliset Tekes-varat ovat hyödynnettävissä.

Langaton laajakaista Etelä-Savon maakunnan mahdollisuuksien tekijänä

Etelä-Savoon rakennettiin Euroopan aluekehitysrahaston tuella maakunnan haja-asutusalueet kattava langaton laajakaistaverkko vuosina 2004–2007. Uusimman teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ennakkoluulottomasti hyödyntäen ensimmäinen laaja haja-asutusalueetta koskeva verkko valmistui Juvan seutukunnalle vuonna 2005. Tästä saatujen hyvien kokemusten saattamiseksi verkon rakentaminen laajennettiin koskemaan koko maakuntaa.

Hanke täytti kaikki sille asetetut tavoitteet

moninkertaisesti. Langattoman laajakaistan valmistuessa kesällä 2007 koko alueen talouksista 99 prosenttia ja haja-asutusalueiden talouksista 98 prosenttia on laajakaistan piirissä. Kansallisen laajakaistastrategian tavoite 90 prosentin kattavuudesta on siis ylitetty kirkkaasti. Maakunnan langattomat laajakaistayhteydet ovat saaneet myös kansainvälistä tunnustusta. Hanke noteerattiin korkealle Euroopan komission järjestämässä kilpailussa, jossa etsittiin Euroopan parasta laajakaista- ratkaisua.

Langattoman laajakaistaverkon merkitys on ensiarvoisen tärkeää alueen saavutettavuuden ja kilpailukyvyyn kannalta. Etelä-Savon kannalta on merkittävää, että langattomuuden myötä sekä vapaa-ajan asukkaat että vakituiset asukkaat ovat laajakaistaverkon piirissä. Langaton laajakaistaverkosto palvelee oivallisesti maamme mökkivaltaisimman maakunnan tarpeita ja mahdollistaa muun muassa etätöiden tekemisen vapaa-ajanasunnolta käsin.

Minulla on hankeidea, miten toimin saadakseni tukea EU:n rakennerahastosta?

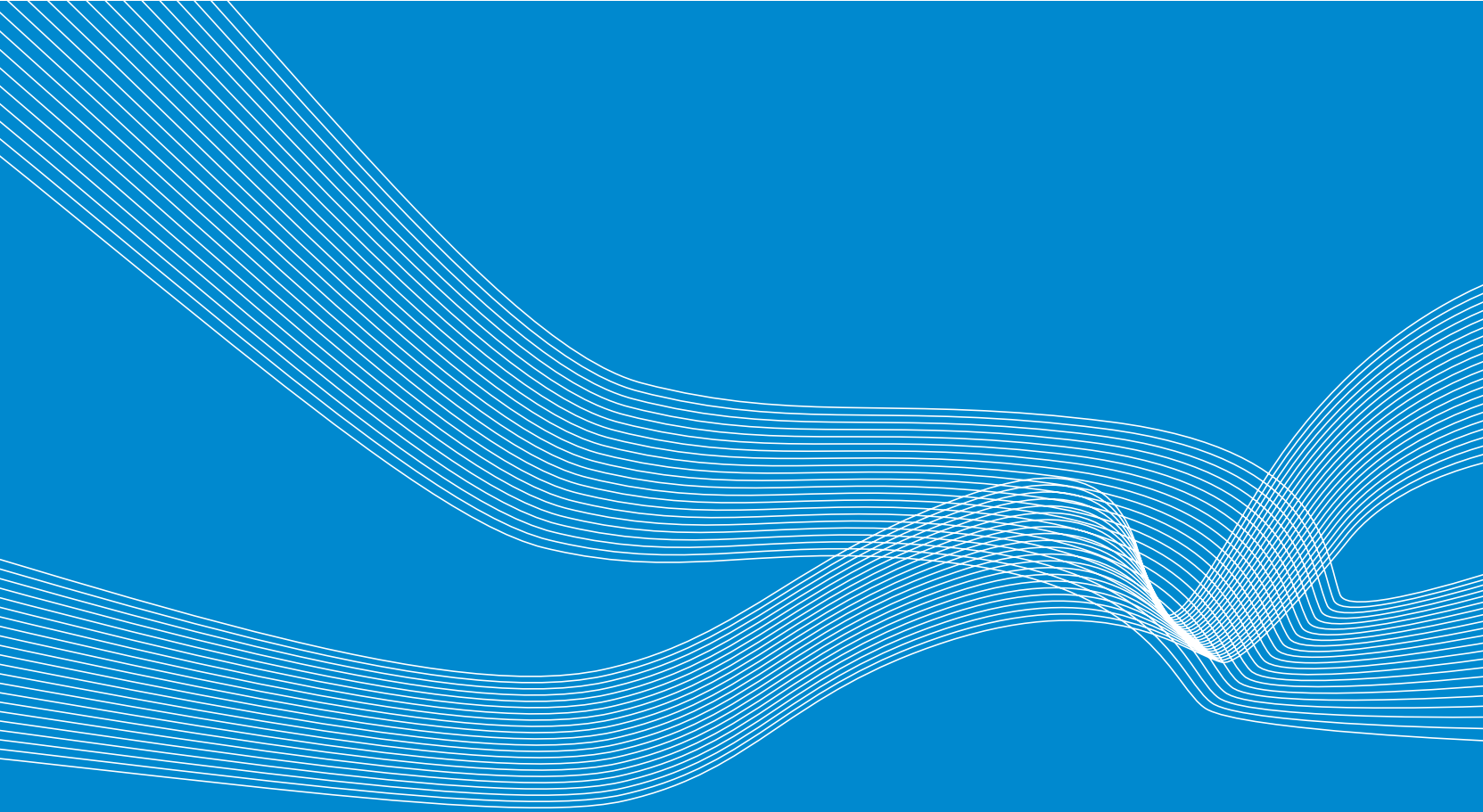
Kun Sinulla on idea uudesta hankkeesta, johon haluat hakea tukea EAKR- tai ESR-ohjelmasta, voit edetä seuraavien askelien mukaisesti:

- Kerää ympärillesi ryhmä ihmisiä, joita idea kiinnostaa ja jotka ovat halukkaita kehittämään ideaa eteenpäin. Ota mukaan myös ihmisiä, joita kehittäminen koskee.
- Varmista, että ideallasi on oman organisaatiosi ja tarvittavien yhteistyökumppaneiden tuki. Saadaksesi tukea EU:n rakennerahastoista, tarvitset myös muita rahoittajia, yksityisiä tai julkisia.
- Tutustu aluekehitysrahaston ja sosiaalirahaston ohjelmiin ja niiden toimintalinjojen tavoitteisiin, oman alueesi maakuntaohjelmien strategioihin ja toteuttamissuunnitelmiin sekä rahoituksen hakuaikeihin ja muihin ehtoihin.
- Kun olet löytänyt kumppanit toteuttamaan ideasi, ota yhteyttä rahoittajaan keskustellaksesi hankkeesta. Rahoittajilta saa myös asiantuntija-apua hankkeen käynnistämiseen.

- Jos hankkeesi vastaa ohjelmien tavoitteita ja alueellisia painotuksia, laadi hankesuunnitelma, jossa kerrotaan hankkeen tavoitteet, odotettavissa olevat konkreettiset tulokset, kohderyhmä, toiminta-alue, hankkeen käytännön toimenpiteet, yhteistyökumppanit ja työnjako sekä kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma.
- Tukihakemus täytetään sähköisesti EURA2007-järjestelmässä valtaosassa hankkeita. TE-keskusten myöntämää yritysrahoitusta, Tekesin tutkimus- ja kehittämisrahoitusta sekä Finnvera Oyj:n lainoja ja takauksia haetaan kuitenkin omilla hakulomakkeilla ja -menettelyillä. Hakemusten jättämisestä saat lisätietoa ottaessasi yhteyttä julkiseen rahoittajaan.

Lisätietoa

Lisää tietoa rahoitusmahdollisuuksista ja apua hankevalmisteluun saat osoitteesta www.rakennerahastot.fi ja rahoittajilta. Myös EU-hankkeisiin osallistuneilta kollegoilta tai yrittäjä- ja ammattijärjestöiltä voit saada hyviä käytännön neuvoja.

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013